Copyright © 2026 Pieter van Vollenhoven/Uitgeverij Balans, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Omslag Nico Richter
Auteursfoto RVD/Martijn Beekman
Boekverzorging Irma Hornman, Studio Cursief
Druk Printer Trento

ISBN 978 94 638 2538 2
NUR 653

www.uitgeverijbalans.nl
instagram.com/uitgeverijbalans
linkedin.com/company/uitgeverij-balans
uitgeverijbalans.nl/nieuwsbrief

Van een afstand en toch dichtbij

MIJN ONTMOETINGEN MET DIEREN

PIETER VAN VOLLENHOVEN

Uitgeverij Balans

VOORAF

Ga fotograferen… dan zie je veel meer!

Dat is absoluut mijn ervaring, omdat je door het fotograferen veel kritischer om je heen gaat kijken. Dat kritischer kijken beperkt zich bij mij – eerlijk gezegd – wel voornamelijk tot het onderwerp natuur.

Het merkwaardige is dat ik vroeger met de natuur eigenlijk niets te maken wilde hebben.

Mijn vader was namelijk een groot vogelliefhebber met als gevolg dat onze tuin geheel met gaas was overdekt en één grote volière was geworden. In de garage stonden de broedmachines voor alle eieren. En de zieke vogels verbleven in de zitkamer onder warme lampen. Mijn broer en ik moesten die vogels regelmatig voeren. Eerlijk gezegd vond ik dit helemaal niets en ik had mij dan ook heilig voorgenomen om later alle vogels vrolijk in de natuur te laten vliegen.

Het enige wat ik wel fantastisch vond, was de tamme vos van mijn vader. Ik denk dat moeder vos was omgekomen doordat zij was aangereden door een auto in De Steeg. Vroeger kwam ik met mijn ouders veel in De Steeg, in Hotel De Engel. We bezochten daar dan ook de ‘Onzalige Bossen’. Volgens Google zou de naam ‘onzalig’ afkomstig kunnen zijn van ‘on-saelig’ (betekent: armzalig) vanwege de arme grond aldaar.

De tamme vos van mijn vader heeft eerst lang bij ons thuis in Schiedam gewoond en is later verhuisd naar Diergaarde Blijdorp, waar mijn vader commissaris was.

Iedere dag liep mijn vader na sluitingstijd met de vos in de dierentuin en alle dieren kwamen dan naar de vos kijken. Deze wandeling was de mooiste manier om ze allemaal te zien en te leren kennen. De vos genoot, maar de andere dieren óók. Ik vond die onderlinge contacten altijd fantastisch om te zien!

Voor mij begon het fotograferen pas na mijn huwelijk. Wij woonden toen tijdelijk op Paleis Het Loo en dat ligt natuurlijk in een bosrijke omgeving met veel dieren.

Dat is voor mij een groot geluk geweest. Zo heb ik de natuur op een heel andere manier leren kennen.

Met dit boek wil ik u alleen maar stimuleren om ook te gaan fotograferen. U zult er absoluut geen spijt van krijgen.

Bij een wandeling vond ik eens een pasgeboren reekalf, dat moederziel alleen in het hoge gras lag. Dat vond ik zielig en door gebrek aan kennis heb ik dat reekalf toen meegenomen naar huis. Later heb ik hierop veel kritiek gekregen, omdat moeder reegeit altijd weer terugkeert naar haar kind; zij laat haar kind nooit in de steek, maar zij moet zelf natuurlijk wel even kunnen eten.

Met heel veel moeite, want het grootbrengen van een reekalf was totaal onbekend terrein, hebben wij samen met steun van 'ervaringsdeskundigen', én onze hond, dit reekalf grootgebracht. Het was een erezaak geworden voor ons, omdat iedereen bleef zeggen dat wij dit nooit hadden mogen doen, omdat in veel gevallen zo'n reekalf dit niet zou overleven.

In dit tijdperk ben ik gaan fotograferen. Dit reekalf was beeldschoon en ook de verhouding met onze teckel was uitstekend. Die likte iedere dag het reekalf van top tot teen schoon. En wanneer zie je nou een reekalf opgewekt door een paleis lopen?

Zo terugblikkend was dit een prachtige tijd én een grote ontdekkingsreis. Wij liepen met de hond en het reekalf door de bossen en zo zijn wij veel meer in de natuur gaan zien. Het reekalf zag immers alles en attendeerde ons op de aanwezigheid van vogels of andere dieren en waarschuwde ons ook voor naderende wandelaars. Kortom, door dit reekalf ben ik absoluut veel meer gaan zien in de natuur.

Na anderhalf jaar heb ik het reekalf, op een voor haar bekende plek, in het bos achtergelaten. Een jaar lang zagen wij elkaar nog iedere avond op deze plek en meestal op dezelfde tijd, met de hond die het reekalf dan schoonlikte. Dat weerzien was altijd een feest, maar na een jaar was het plotseling voorbij. Ik heb nooit kunnen achterhalen waarom die 'band' ineens werd verbroken. Er

was wel een storm geweest, waarbij de afrastering was beschadigd. Wellicht is het reekalf door een opening vertrokken?

Natuurlijk ga je je dan wel afvragen of zo'n ree – als ze bij ons was gebleven – gelukkig zou zijn geworden.

Hoe dan ook, door deze ree ben ik veel kritischer gaan kijken én beter gaan opletten en ook gaan fotograferen. Want als je in de bossen wandelt en vaak min of meer hetzelfde parcours volgt, dan gaat het dierenrijk je best goed kennen.

Op een van mijn wandelingen zag ik ook eens een hinde (mevrouw hert) in een weiland staan, met haar kind (een kalf). Zo'n weiland is veelal omrasterd om het gras enigszins te kunnen beschermen tegen de zwijnen. De varkens zijn immers in staat om buitengewoon snel zo'n weiland met hun neus volledig om te ploegen. Zo gaan zij op zoek naar alles wat zich onder het gras bevindt en eetbaar is, zoals regenwormen, insecten, wortels, knollen, zaden, beukennootjes en eikels. Het is onvoorstelbaar wat varkens allemaal met die neus kunnen. En ik heb nog nooit een beschadigde varkensneus gezien.

Herten en hindes kunnen voortreffelijk springen en nemen met gemak hoge hindernissen. Ik vermoedde dat het kalf in het weiland weleens na zo'n sprong geboren zou kunnen zijn en vroeg mij af hoe het over dat hek kon terugkeren in de bossen. Daarom ben ik de volgende dag teruggegaan en toen vond ik – wederom zéér verdrietig – dat kalf alleen in het weiland, met een gebroken achterpoot, hetgeen een achterloper wordt genoemd.

Zo startte voor ons een nieuw avontuur. Dat kalf hebben wij meegenomen en wij zijn razendsnel op zoek gegaan naar een dierenarts die vertrouwd was met grote(re) dieren. Die constateerde dat een deel van de achterpoot, onder de knie, direct geamputeerd moest worden. Maar toen ontdekten wij dat dat kalf – het bleek een hinde te zijn en geen hert – voortdurend op die overgebleven knie, dus op het restant van haar achterloper, wilde blijven staan. Uiteindelijk is de gehele achterloper geamputeerd, met als resultaat dat zij zich op drie poten veel gemakkelijker kon voortbewegen.

Eerlijk gezegd is zo'n hinde zeer verschillend van een reegeit. Een hinde is agressiever en ook veel meer geneigd om te schoppen of te bijten. Maar deze hinde heeft zo'n vijftien jaar dicht bij ons gewoond, in een weiland en in een omgeving met paarden.

Ik heb mij regelmatig afgevraagd of ik haar beter had kunnen terugbrengen in de natuur, maar ik weet niet of zij dan wel geaccepteerd was geworden door haar 'collega's'.

Dit is een gezellige foto, maar eerlijk gezegd ga ik voor het fotograferen meestal alleen op pad. Dat is ook gemakkelijker… voor het meenemen van extra lenzen!

Om te fotograferen moet je over veel geduld beschikken. Er wordt wel gezegd dat geduld een schone zaak is, maar als je niet fotografeert, dan komt dit spreekwoord eigenlijk nauwelijks in het woordenboek voor, is mijn ervaring.

Bij het fotograferen is de voorruit van dit voertuig gemakkelijk naar voren te klappen. Om vogels te fotograferen, ben je eigenlijk – als je rijdt – altijd te laat, maar met het fotograferen van zwijnen, herten of reeën kun je nog weleens geluk hebben. Dat geluk hangt er ook wel vanaf of de dieren je eerder hebben gezien dan andersom. Bij een eerste ontmoeting zijn ze uitermate snel vertrokken…

In de bossen is helaas een groot gebrek aan water en als het een tijd heel droog is, dan hebben de dieren het echt heel moeilijk. Daarom dacht ik dat dit oude kinderbad een oplossing kon zijn. Het viel mij wel op dat het bad altijd zo snel leeg was. Maar toen zag ik dit fantastische beeld en werd mij alles duidelijk. Het was natuurlijk ook geen drinkbak!

De vos van mijn vader indachtig was dit een fantastische ontmoeting. Wanneer je hier in het bos woont, kun je soms voortreffelijke contacten met de heer en mevrouw vos opbouwen. Als je ervoor openstaat natuurlijk.

Een boterham in de winter zorgt na enige tijd voor een goede onderlinge verhouding. Die verhouding kan zodanig worden, dat mevrouw vos zelfs in de zomer langskomt om haar kinderen te tonen.

Dit is een bevriende vos, gefotografeerd met een telelens, die er niet direct van doorgaat bij het zien van mensen.

